

Čís. 1786.

Mezi republikou Československou a královstvím Italským není dosud dohody o vzájemné vykonatelnosti exekučních titulů.

Československá republika nevstoupila bez dalšího v mezinárodní úmluvy bývalého Rakouska.

(Rozh. ze dne 14. srpna 1922, R I 909/22.)

Žádost za povolení exekuce na základě rozsudku italského soudu byla oběma nižšími soudy pro tentokrát zamítnuta, rekursním soudem z těchto důvodů: Zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n. bylo sice stanoveno, že všechny posavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti. Ustanovení to nevztahuje se však na zákony a nařízení, jimiž upraveny byly mezinárodní styky jednotlivých států. K takovým nařízením patří i nařízení bývalého ministerstva spravedlnosti ze dne 10. prosince 1897, čís. 288 ř. zák. upravující vzájemnost vykonatelnosti cizozemských titulů exekučních mezi bývalou říší rakousko-uherskou a Itálií. Rozpadnutím se říše rak. a uher. pozbylo toto nařízení účinnosti a, jak ministerstvo spravedlnosti v Praze v jiné právní věci připsal ze dne 17. května 1922, čís. 23.596/22 sdělilo, není mezi republikou Československou a Itálií dosud smlouvy o vykonatelnosti exekučních titulů po rozumu § 79 ex. ř. Cizozemské rozsudky jsou v Itálii vykonatelné pouze po provedení delibačního řízení, jež bylo naposledy upraveno královským dekretem z 20. července 1919, čís. 1272. Delibační řízení předpokládá jako podmínku vykonatelnosti také vzájemnost se strany cizího zúčastněného státu, čehož v poměru k republice Československé pro nedostatek předpokladů § 79 ex. ř. dosud není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu ze správných

důvodů:

napadeného usnesení, jež vývody stížnosti vyvráceny nebyly. Mylným jest názor stěžovatelky, že zrušení ministerského nařízení ze dne 10. prosince 1897, čís. 288 ř. zák., jímž zaručena byla vzájemnost mezi býv. státem rakouským a Itálií v příčině vykonatelnosti exekučních titulů, v těchto státech zřízených, mohlo se státi jen náležitě vyhlášeným zákonem nebo nařízením; pro oblast Československé republiky pozbylo nařízení to platnosti již státoprávním převratem v roce 1918 pro různost podmětů práva mezinárodního. Ježto pak — jak rekursní soud správně zjišťuje, mezi čl. republikou a královstvím italským smlouva o vykonatelnosti exek. titulů v těchto státech zřízených dosud ujednána a důsledkem toho ani vzájemnost v té příčině vládním nařízením zaručena není, byl návrh na exekuci, zakládající se na exek. titulů v král. italském, zřízeném právem zamítnut.

Čís. 1787.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Na základě rozsudku, jímž vysloven rozvod manželství od stolu a lože

pro nepřekonatelný odpor, nelze se, nesouhlasí-li druhý manžel, domáhati v nesporném řízení rozluky dle § 17, nýbrž jen za ostatních podmínek dle § 15 a 16 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 22. srpna 1922, R I 764/22.)

Rozsudkem ze dne 8. listopadu 1921 bylo manželství právoplatně rozvedeno od stolu a lože bez viny manželů pro nepřekonatelný odpor, který byl zjištěn na základě údajů žalujícího manžela, ana žalovaná manželka se k roku nedostavila. Žádost manžela o povolení rozluky pro nepřekonatelný odpor bez viny manželů soud první stolice zamítl. **Důvody:** Jedná se o to, zda na základě rozsudku ze dne 8. listopadu 1921 k pouhé žádosti může být kdykoliv povolena rozluka ve smyslu § 17 a 13 lit. h) cit. rozl. zák. Dle tohoto ustanovení lze žalobě o rozluku pro nepřekonatelný odpor vyhovět jen tehdy, připojí-li se k žádosti o rozluku také druhý manžel, a i v tom případě netřeba rozluky ihned povolovati, nýbrž lze napřed uznati jen rozvod od stolu a lože a to třebas i vícekrát. Z toho nezbytně plyne, že i při rozhodování sporu o rozluku pro nepřekonatelný odpor nemá soudce ihned rozhodovati ve věci samé, nýbrž má dáti stranám jakýsi čas na rozmýšlenou, nejméně však jedno-roční, což vyplývá zejména nepřímo i z ustanovení § 18 rozl. zák. V uvážení toho všeho a dále v uvážení, že manželka prohlásila, byvši o žádosti o rozluku slyšena, že s rozlukou nesouhlasí, důvodů, v rozsudku uvedených, neuznává a že proti svému muži nepřekonatelného odporu nechová, má soud za to, že skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, nemohly už tehdy odůvodniti výrok o rozluce, kdyby on bylo bývalo, žádáno, nýbrž že rozhodnutí o tom muselo by ponecháno býti i v nejpříznivějším případě na dobu pozdější. **Rekursní soud** zrušil napadené usnesení a vrátil vše prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, provedl šetření dle § 17 zákona rozlukového, pokud se týče řízení dle § 21 téhož zákona o stěžovatelově žádosti za rozluku manželství, a nepřihlížeje více k použitému důvodu zamítajícímu, znovu rozhodl. **Důvody:** S názorem prvního soudu nelze souhlasiti. Že se pro rozluku, byl-li soudem vysloven již rozvod podle § 107 až 109 obč. zák. z důvodu nepřekonatelného odporu, dle § 17 rozl. zák. nevyžaduje výslovného neb aspoň předpokládaného (§ 16 b) rozl. zák.) souhlasu druhého manžela, se žádostí na rozluku, plyne z ustanovení čl. II. ad III. odstavec druhý nař. vlády republiky Československé ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n. a z té úvahy, že tento souhlas dle § 17 rozl. zák. pro povolení rozluky výslovně předepsán není a že kdyby dle úmyslu zákonodárce souhlas takový měl tvořiti zásadně předpoklad pro rozluku, byl by to zajisté výslovně i v textu § 17 stanovil, tak jak se to stalo při textování § 15 rozl. zák. Ustanovení § 17 rozl. zákona jest ustanovení zvláštní, specificky pro ony případy vytvořené, když byl soudem právoplatně vysloven rozvod podle § 107 — 109 obč. zák., a nelze na ně užiti obdobně ostatních platných předpisů pro rozloučení manželství cestou sporu (§ 13 i) pokud se týče § 18), ani oněch, která platí pro rozluky vyslovené na základě pouhé souhlasné žádosti manželů o rozvod (§ 103 — 106 obč. zák.), textovaných v §§ 15 a 16 rozl. zák. Totéž platí ostatně i o lhutě, v které lze podati žádost o rozluku manželství podle § 17, jak vychází i z toho,

že již v samém zákoně slovy »nehledě k předpisu § 15« tomu výraz dán a že to bylo citovaným již čl. II. ad III. (2) prováděcího nařízení čís. 362 sb. z. a n. na rok 1919 výslovně uznáno. Z nedostatku souhlasu a nevyčkání jednorozhodnutí od právoplatného výroku o povolení rozvodu o sobě nelze tedy dovozovati, že skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, nebyly by už tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bývalo žádáno, a dlužno provésti šetření po rozumu § 17 pokud se týče řízení dle § 21 zákona rozlukového, na základě kterého teprve bude lze posouditi, zda-li jsou tu předpoklady pro povolení rozluky čili nic.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dle § 17 zák. rozlukového a čl. II. ad III. nař. vlády ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n. lze žádati za podmínky tam uvedené o rozluce manželství, jež bylo právoplatným rozsudkem prohlášeno za rozvedené dle §§ 107 — 109 obč. zák. z některého z důvodů, uvedených v § 13. rozl. zákona, buď pro nepřekonatelný odpor anebo z jiného v § 13 rozl. zák. uvedeného důvodu na podkladě provedeného již sporu o rozvod. V tomto případě byl rozsudkem nejvyššího soudu vysloven rozvod manželství z důvodu nepřekonatelného odporu, jež žalující manžel ve sporu uplatňoval a jež tímto rozsudkem byl uznán za důvod k rozvodu, třebaž žalovaná manželka k rozvodu z tohoto důvodu souhlasu nedala; jak v rozsudku se výslovně uvádí, jest tento předpoklad náležitostí specificky jen pro rozluce platnou. Z toho vyplývá důsledně, že skutečnosti, v onom sporu na jevo vyšlé, jež opodstatňovaly rozvodový důvod nepřekonatelného odporu, žalujícím manželem uplatňovaný, nemohly a nemohou ani nyní odůvodniti výrok o rozluce, kdyby bylo bývalo o rozluce žalováno, proto, že dle § 13 i) rozl. zákona jest nepřekonatelný odpor důvodem k rozluce jen tehdy, když i druhý manžel dá souhlas k žádosti o rozluce, a tohoto předpokladu není, ježto manželka tohoto souhlasu nejen nedala, nýbrž rozluce z této příčiny výslovně odpírá. O rozluce pro nepřekonatelný odpor bylo by tudíž lze žádati jen za podmínek §§ 15 a 16 zák. rozl. a čl. II. cit. nař., jichž však v tomto případě není. Žádati o rozluce z jiného, v § 13 zák. rozl. uvedeného důvodu, jež ve sporu o rozvod uplatněn a rozsudkem zjištěn nebyl, zejména z důvodu hlubokého rozvratu manželství dle § 13 písm. h) zák. rozlukového, na nějž se žalující manžel ve své žádosti výslovně odvolává, přípustno není. Tento nový důvod, který, nebyv v předchozím sporu o rozvod uplatňován, nemohl býti předmětem sporného jednání a zjištění, nelze nyní dodatečně zjišťovati v řízení nesporném, v § 17 nesp. říz. předepsaném, ježto toto řízení má za účel jen skutkové a právní zkoumání okolností v předchozím sporu zjištěných s hlediska důvodu k rozluce, nikoli však hledání a zjišťování nových důvodů k ní. Opačný postup byl by zřejmě obcházením jasných předpisů §§ 15 a 16 zák. rozlukového, jímž stanoví se podrobně a přesně podmínky, z nichž lze o rozluce pro nepřekonatelný odpor žádati. Takový nový důvod k rozluce může býti, jak z § 15 rozl. zák. zřejmě vyplývá, uplatněn jen novou žalobou.